

Er landbruget løsningen på klimaproblemet?

Af Gert Tinggaard Svendsen, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet

”Der skal fastsættes en pris på drivhusgasser og landmænd skal belønnes økonomisk for at mindske udledningen”.

Dette var et væsentligt budskab fra en konference om landbrug og klima, der blev afholdt i 2009 i København. FNs fødevarer- og landbrugsorganisation, FAO og andre internationale landbrugsorganisationer har anbefalet, at landbruget skal inddrages aktivt i kampen mod klimaændringerne og have en central placering i en global klimaafteale. Dette var hovedbudskabet fra en historisk konference om landbrug og klima, der blev afholdt i 2009 på Axelborg i København. Blandt de væsentligste budskaber på konferencen var også, at der skal fastsættes en pris på drivhusgasser og at landmænd skal belønnes økonomisk for at mindske udledningen af drivhusgasser. Spørgsmålet er, om landmænd kan blive fremtidens klimahelte og samtidig tjene på det?

En oplagt måde at prisfastsætte drivhusgasser på og samtidig belønne landmænd økonomisk er, at lade dem handle med drivhusgasser under Kyotoaftalen, som har eksisteret i EU siden 1. januar, 2005. Formålet er at nå de ambitiøse målsætninger om at reducere udledningen af drivhusgasser i EU med 8% fra 1990-2012 og 20% i 2020. For øjeblikket er alene industri og kraftværker omfattet af EU's kvotesystem. De ikke-kvoteomfattede sektorer er ”bønder, biler og boliger”. Landbruget udgør ca. 10% af EU's og 18 % af Danmarks samlede drivhusgasudledninger. Landbruget må derfor alt i alt kunne forventes at bidrage væsentligt til den fremtidige reduktion af drivhusgasser såvel i verden som helhed, EU og Danmark.

Angående landbrug, tyder meget på, at for eksempel økologiske landbrugs- og dyrkningsmetoder har et stort potentiale med hensyn til reduktion af drivhusgasser. For eksempel vil en økologisk landmand i Danmark kunne sælge overskydende kvoter til et kraftværk, hvis det er billigere for ham at nedbringe sit udslip af drivhusgasser end det er for kraftværket.

Thomas Færgemand, direktør for Concito, Danmarks grønne tænketank, har foreslået, at f.eks. CO₂ lagret i jord skal tælle med. Der kan vise sig at være både dyrknings- og miljømæssige grunde til at øge kulstofmængden i landbrugsjorden, idet veltilrettelagt jordbrug kan opbygge jordens pulje af organisk stof. Dette medvirker igen til at binde CO₂ i jorden. Ligeledes vil biomasseudnyttelsen til energi, f.eks. via udnyttelse af affalds- og restprodukter samt dyrkning af flerårige energiafgrøder (pil og energimajs) på marginale arealer, kunne frigøre kvoter. Endvidere vil drivhusgasudledninger i landbruget kunne reduceres gennem teknologiændringer i form af forbedret gyllehåndtering, ændret fodersammensætning, reduceret jordbearbejdning, udtagning af landbrugsjord samt reduceret husdyrproduktion.

Mange muligheder åbner sig, f.eks. vil der også være en ekstra gevinst forbundet med at plante ny skov, som binder CO₂, snarere end at fælde skov, hvilket jo er et stort problem i mange u-lande, særligt i Vestafrika.

Så ja - hvis landmændene får mulighed for at handle CO₂ -kvoter i EU, vil de efter alt at dømme kunne blive fremtidens klimahelte og samtidig tjene på det.

Denne klumme blev bragt d. 18. juni 2010 i Økologi & Erhverv nr. 458.